

Ti bu laj yich' lok'esel li stak'obiltak li ta *Jkuxlejaltik xchi'uk Kabteltik sventa Dios, programa xchi'uk bu chijts'ibaj*

2-8 YU'UN NOVIEMBRE

K'USITIK K'UPIL SBA TA VIVLIA | EKSODO 39, 40

«Li Moisesese jech la spas k'ucha'al albate»

w11 15/9 paj. 27 par. 13

¿Mi xojtikinun li Jeovae?

¹³ «Li Moisesese ja' jun vinic ti toj biq'uit yac'oj sba li' ta banamile», ti ja' mu jechuk li Coree (Nu 12:3). ¿K'uxi laj yak' ta ilel ti bik'it laj yak' sbae? Ja'o k'alal la xch'un li k'usi i-albat yu'un Diose (Eks 7:6; 40:16). Li ta Vivliae mu'yuk chal ti la xchibal k'opta li mantaletik laj yal li Jpas-vaneje o ti och ta vulvunel ta sventa li k'usi tsnop tspas Diose. Jnoptik ta sventa li'e, k'alal laj yal mantal Jeova ti sk'an xich' pasel li ch'ulna pasbil ta nukule ti ja' te chich' ich'el ta muk' li Jeovae. Li Moisesese i-albat lek k'uyelan chich' pasel skotol, k'uyelan chich' ts'isel li pok'e-tike xchi'uk k'usitik skoloral li snaultake, ti jayib sganchoaltake xchi'uk li yan k'usitike (Eks 26: 1-6). Ti k'u sjalil tael li kuxlejale, li Jeovae stunesoj tael krixchanoetik ta s-organisasion sventa tsbeiltas li steklumale. Ta melez, xu' van xijchibaj k'alal toj ech'em sabil smelolal li k'usitik chalbu-tike. Pe li Jeovae ja' jun tuk'il jk'elvaney, sna' spat yo'onton ta stojolal li yajtuneltake xchi'uk chak'-be yabtelik. Ja' yu'un k'alal lek sabil smelolal li k'usitik chal sk'an jpastike, oy ono'ox lek sraso-nal yu'un ti jech tspase. Jech xtok, k'alal i-albat lek k'uyelan tspas li ch'ulna pasbil ta nukul li Moisesese mu'yuk kap ta stojolal Jeova xchi'uk mu'yuk la snop ti mu'yuk tsots sk'oplal ch-ilate, o ti mu x-ak'bat spas ti k'uyelan xtojob spasele. La xch'un li mantale xchi'uk la sk'el ti ak'o lek spas yabtelik li j-abteletik jech k'ucha'al yaloj Jeovae (Eks 39:32). ¿Toj bik'it laj yak' ta ilel stal-elal li Moisesese! Ta melez, sna'oj ti ja' yabtel li Jeovae xchi'uk ti ja' no'ox tunesat sventa jech xk'ot ta pasele.

w05 15/7 paj. 26 par. 3

¿Tuk'uk xkak jbatik ta skotol li k'usi ta jpas-tike?

³ Li Ebreos 3:5 chal ti tuk' laj yak' sba li Moise-se. ¿K'usi la spas li j-alk'op Moises ti tuk' laj yak' sbae? K'alal la smeltsan axibalna «li Moisesese ja' jech la spas skotol li k'usitik albat yu'un Jeovae. Jech taje la spas k'ucha'al albate» (Eks 40:16). Li yajtunelutik Jeovae tuk' chkak' jbatik k'alal ta jch'untik mantale. Taje te me tsakal sk'oplal ti tu-k'uk xkak' jbatik k'alal ta jnuptantik prevaetik o vokoliletike. K'alal chkuch ku'untik tsatsal pre-vaetike, ma'uk me sk'an xal ti tuk' xa chkak' jbatike o ti mu'yuke. Xi laj yal li Jesuse: «Li bu-ch'u tuk' chak' sba ta sventa li k'usi jutuke tuk' chak' sba xtok ta sventa li k'usi epe, jech xtok, li buch'u mu'yuk tuk' chak' sba ta sventa li k'usi jutuke mu'yuk tuk' chak' sba xtok ta sventa li k'usi epe» (Lu 16:10). Sk'an me tuk' xkak' jbatik ta sventa li k'usitik mu toj tsotsuk sk'oplal xtoke.

Jsa'tik lek li k'usitik k'upil sba ta Vivliae

it-2 paj. 663 par. 6

Snukulil foka

Ti k'uxi la staik li j-israeletike. Mi ja' chalbe sk'oplal Vivlia k'alal *tá-jasch* xie, xu' van ta jak'-be jbatik k'uxi la stabeik j-israeletik snukulil li jtos foka taje. Yu'un li fokaetike mas te ta xch'iik ta *ártica* xchi'uk ta *antártica*, pe oy jlom fokae-tike ja' mas tsk'upinik ti bu mas k'ixine. Li avie xu' to jtatik jtos foka ti *fraile* sbi li ta nab Medi-terraneoe o ta vo' ti bu lek k'ixine. Ti k'u xa sjalil kuxiem tael li krixchanoetike slajesojbe ta-lel sts'unbal li fokaetike, pe xu' van li ta vo'nee ep to'ox taje li ta nab Mediterraneoe o li ta Tsa-jal nabe. Li ta sjabilal 1832 jlik vun ta inglés ti *Dictionary of the Holy Bible* (yu'un Calmet, paj. 139) xi laj yal ta sventa taje: «Te laj yich' tael epal fokaetik li ta islaetik yu'un Tsajal nabe

ti ja' te xkom li ta sjoyobal Sinaie» (k'elo xtok li *The Tabernacle's Typical Teaching*, yu'un A. J. Pollock, Londres, paj. 47).

it-2 paj. 664 par. 1
Snukulil foka

Li ta vo'neal Ejiptoe chp'olmajik li ta yosilal Tsajal nabe, jech xtok te chk'otik jp'olmajeletik ti te chlikik talel ta yosilal Mediterraneoe. Jech oxal, xojtikinik li snukulil fokaetike. Ja' yu'un, k'alal lo-k'ik batel ta Ejipto li j-israeletike oy xa ono'ox yu'unik li snukulil fokaetike, jech xtok laj yich'ik batel li k'usitik oy sbalil ti la sk'anbeik batel li j-ejiptoetike (Eks 12:35, 36).

w15 15/7 paj. 21 par. 1
¿Mi tsots van sk'oplal ti oyuk buch'u xil li kab-teltike?

K'alal tsuts smeltsanel «li ch'ulna pasbil ta nucule ital pixatuc ta toc, jech inoj ta xjobal Muc'ul Dios li yut ch'ulnae» (Eks 40:34). Taje ja' svina-jeb ti lek laj yil Dios li k'usi la spasike. ¿K'u van yelan laj ya'i sbaik xana' li Bezaleel xchi'uk Aholiab k'alal laj yilik jech k'ot ta pasel taje? Ak'o mi mu'yuk te tsakal sbiik li ta k'usitik la spasike, xu' van jun tajak yo'onton laj ya'i sbaik k'alal laj ya-k'ik venta ti lek laj yil li Jeovae (Pr 10:22). Xu' van mas muyubajik k'alal laj yilik ti ep jabiletik laj yich' tunesel sventa yich'obil ta muk' Dios li k'usitik la spasike. ¿Mi xnop avu'un k'u to yepal chmuyubajik mi cha'kuxiik k'alal cha'iik ti vo'ob sien jabil laj yich' tunesel sventa xich' ich'el ta muk' Jeova li ta ch'ulna pasbil ta nukule?

9-15 YU'UN NOVIEMBRE

K'USITIK K'UPIL SBA TA VIVLIA | LEVITI-KO 1-3

«¿K'usi sventa li matanal laj yak'ike?»

it-2 paj. 523 par. 1
Matanaletik

Chik'bil matanaletik. Li chik'bil matanale ta xich' ak'bel skotlej li Diose, li buch'u chak'e mu'yuk ta

xch'ak komel jset'uk li chonbolom ta xak'e (ko'ol-taso xchi'uk Jueses 11:30, 31, 39, 40). Li chik'bil matanal taje ja' sventa xch'am li Jeovae o ja' sventa chak' ta ilel ti chch'am li matanal ta xich' ak'el ta sventa li mulile. Li Jesukristoe laj yak' sba sjunlej k'ucha'al chik'bil matanal.

it-2 paj. 525 par. 8
Matanaletik

Matanal sat ts'unobiletik. Li matanal sat ts'unobiletike ko'ol chich' ak'el xchi'uk li matanal sventa jun o'ontonale, li chik'bil matanale xchi'uk li matanal sventa mulile, taje xko'olaj ta sba sat ts'unobiletik, bak'intike ta jujuntal chich' ak'el o ta stuk (Eks 29:40-42; Le 23:10-13, 15-18; Nu 15:8, 9, 22-24; 28:9, 10, 20, 26-28; kap. 29). Taje ja' sventa tstojebeik ta vokol slekil yo'onton Dios xchi'uk ti chak' talel bendisione, jutuk mu skotoluk velta xtoke chak'ik aseite xchi'uk sakil pom. Li matanal sat ts'unobile xu' xich' ak'el: ari-na ti lek nine, bakubtasbil sat ts'unobil, set-set panetik, jayal gayetaetik ti yich'oj ta'ajesel ta xalten o ta lechlech tak'ine. Li jvok' sat ts'unobile ta xich' ak'el ta sba li skajleb chik'bil matanale, li yan jvok'e ja' ta slajes li paleetike. Yan li matanal sventa jun o'ontonale ta slajes ek li buch'u ta xich' batele (Le 6:14-23; 7:11-13; Nu 18:8-11). Li matanal sat ts'unobil chich' ak'el ta sba li skajleb matanale sk'an me mu xich' ak'bel levadura o «pom» ti chpajub yu'un li k'usitike. Li pome te chlok' ta ya'lel igo ti lek tote, ti xko'olaj statal k'ucha'al li jarabee o ya'lel jeltos sat te'etik (Le 2:1-16).

it-2 paj. 523 par. 6
Matanaletik

Matanal sventa jun o'ontonal. Li buch'u chak' li matanal sventa jun o'ontonal ti chch'am li Jeovae ja' sk'an xal ti lek xil sbaik xchi'uke. Li buch'u chak' matanale ta slajesik li matanal xchi'uk li yuts' yalale (jech k'ucha'al nopem xa'iike, li ta yamak'il axibalnae laj yich' pasel axibalnaetik ta sjoyobal li ta yut kortina ti laj yich' ak'el ta sjoyobal li amak'e, ti ja' te laj yich' pasel li ve'e-

baletike). Li pale ti te ta xtune ta xich' ak'bel sparte, jech xtok ta xich'ik ak'bel ek li yan paleetik ti ja'o te ch-abtejike. Li k'usi ta xch'am Jeovae ja' li xch'aial xepu'etik ta xk'ak' ti toj mu yik'e xchi'uk li ch'ich' ti ja' sk'an xal kuxlejal ti chich' ak'bel li Diose. Li paleetik, li buch'utik ta xich'ik batel li matanale xchi'uk li Jeovae ko'ol ta xve'ik, taje ja' sk'an xal ti lek xil sbaike. Sk'an me xich' milel li buch'u te chve' ti ja'o ibal sbae (k'u-suk no'ox ti ibal sba chal li Mantaletik laj yal Moise) o ti ja' to tslajes li bek'et ti jal xa k'ej-bil k'ucha'al albile (yu'un li ta k'ixin osile ta anil ta sok). Li krixchano ti tsokes li ve'lil ta skoj ti ibal sbae o ti tslajes li k'usi ibal sba chil Jeovae, ja' jech chak' ta ilel ti mu'yuk chich' ta muk' li k'usitik ch'ule (Le 7:16-21; 19:5-8).

Jsa'tik lek li k'usitik k'upil sba ta Vivliae

w04 15/5 paj. 22 par. 1

Li k'usi mas tsotsik sk'oplal ta slivroal Levitikoe

2:13. ¿K'u yu'un sk'an «oyuk yats'amil» skotol li matanaletik chich' ak'ele? Ma'uk sventa xak'-be smuil li matanaletike. Li ats'am tstunesik ta spejel balumile ja' sventa mu sok li k'usitike. Ti chich' ak'bel ats'am li matanaletike ja' chak' ta ilel ti mu'yuk xchopolil xchi'uk ti mu'yuk sokeme.

it-1 paj. 1039 par. 8

Xepu'

Ti k'u yu'un laj yich' ak'el li mantale. Li ta Smantal Moise ch'al ti ja' no'ox sventa Jeova li xch'ich'el xchi'uk xepu'al chonbolome. Li kuxlejale ja' te oy li ta ch'ich'e, ja' no'ox xu' xak' li Jeova ti ja' yu'one (Le 17:11, 14). Li xepu'al chonbolome ja' li k'usi mas toj mue. Li buch'u chak' ta matanal li xepu'al chonbolometike sna'oj lek ti ja' sk'an ak'bel Jeova li k'usi mas leke, yu'un ep k'usitik chak' li stuke. Taje ja' jech chak' ta ilel ti oy ta yo'onton yak'bel li k'usi mas lekik li Jeovae. K'alal chak'beik matanal Jeova li j-israeletike, ja' te chak'ik ta ilel ti chak'beik li k'usi mas leke, yu'un te xmuet chlok' yik' li «ve'lile» xchi'uk li «matanal ti chich' chik'el ta k'ok' ti lek xmuet

yik'e» (Le 3:11, 16). Ja' yu'un, mi laj yich' lajesel li xepu'e xko'olaj ti ja' ta jlajesbetik li k'usi ch'ul-tajesbil yu'un Diose, ti chich' elk'anbel li k'usi ja' yu'un li Jeovae. Li buch'u jech ta spas taje persa ta xich' milel. Li xepu'al chonbolom ti chamem laj yich' taele o li xepu'al jkotuk chonbolom ti laj yich' milel ta yan chonbolome xu' xich' tunesel ta yan k'usitik, pe ja'uk li ch'ich'e mu stak' jech xich' pasel (Le 7:23-25).

w04 15/5 paj. 22 par. 2

Li k'usi mas tsotsik sk'oplal ta slivroal Levitikoe

3:17. Ta skoj ti ja' mas lek xchi'uk mu li xepu'al chonbolome, li j-israeletike tey ta sjolik ti mu xu' slajesik li k'usi ja' yu'un li Jeovae (Je 45:18). Taje tsvules ta joltik ti sk'an xkak'betik Jeova li k'usi mas lek oy ku'untike (Pr 3:9, 10; Kol 3:23, 24).

16-22 YU'UN NOVIEMBRE

K'USITIK K'UPIL SBA TA VIVLIA | LEVITIKO 4, 5

«Kak'betik Jeova li k'usi mas lek oy ku'untike»

it-2 paj. 524 par. 13

Matanaletik

Matanal sventa mulil. Li matanal sventa mulile ja' sventa sk'anel perton ta skoj li mulile, yu'un mi mu'yuk k'usi chopol yich'oj pasele, mu'yuk mulil. Ti chich' ak'el li matanale ja' ta skoj ti oy jtos mulil la spas li jun krixchanoe, jelel jutuk xchi'uk li yantik matanal chich' ak'el ta sventa mulile, yu'un ja' sventa lekuk x-ilat yan velta o ti sta yan velta sderecho li jun krixchanoe. O mi mu'yuk laj yich' tsakel ta venta li sderecho Jeovae o ja' li sderecho xch'ul teksume. Ja' yu'un, li matanal sventa mulile ja' sventa xich' lajesbel yo'onton li Jeovae o sventa oyuk sderecho yan velta li buch'u sutesoj xa yo'ontone xchi'uk ti mu xa x-ak'bat kastigo ta skoj li smule (ko'oltaso xchi'uk Isaías 53:10).

w09 1/6 paj. 26 par. 3

Li Diose tstsak ta venta li k'usi mu spas ku'un-tike

Li Jeovae chak' ta ilel slekil yo'onton xchi'uk ti xa'ibe smelolale, ja' yu'un xi chal li Smantal Moises: «Yan mi mu xlok'-o stojol yu'un sventa jkotuk chiye, ak'o yik'be talel Jeova cha'kotuk tortola o cha'kotuk ch'iom paloma yo' xk'ot ta matanal sventa sk'an perton ta skoj li smul la spase» (versikulo 7). Ja' yu'un, mi oy junuk j-israel ti mu xlok'-o stojol yu'un jkotuk chiye, li Diose ta xch'am li k'usi x-ak' yu'une ak'o mi ja' no'ox cha'kot tortola o cha'kot ch'iom paloma.

w09 1/6 paj. 26 par. 4

Li Diose tstsak ta venta li k'usi mu spas ku'un-tike

¿K'usi xu' xpas jun j-israel mi mu xman yu'un uni cha'kot mut sventa xak' li matanal sventa mulile? Xi ta xal li Smantal Moises: «Ak'o yich' talel jvok' ta lajunvok' [vaxakib o lajuneb uni tasa] li jun efa arina ti lek nine» (versikulo 11). Jk'eltik k'usi xu' spasik li buch'utik mas to abol sbaike, li Jeovae ta sjunul yo'onton chch'am li k'usitik ch'abal xch'ich'ele. Li ta Israele mu'yuk buch'u xu' xal ti mu x-ak'be yu'un matanal li Jeovae xchi'uk ti lekuk xil sbaik xchi'uk yan veltae.

Jsa'tik lek li k'usitik k'upil sba ta Vivliae

w16.02 paj. 30 par. 14

Tuk'uk ko'ontontik k'ucha'al li yajtuneltak Dios ta vo'nee

¹⁴ K'alal oy slekil ko'ontontik xtoke ja' me tskol-tautik sventa tuk' ko'ontontik ta stojolal Jeova xchi'uk ta stojolal li yantike. Kaltikuk no'ox ti ana'oj ti oy k'usi chopol la spas junuk ermanoe. Yik'aluk van chak'an ti tuk'uk xavak' aba ta stojolal li ermano taje, mas to mi ja' avuts' avalale o mi ja' avamigoe. Pe ana'oj xtok ti ja' mas tsots sk'oplal ti tuk'uk avo'onton ta stojolal li Jeovae. Va'un cha'a, ¿k'usi van chapas? Chanbo stalelal li Natane. Ch'unbo smantal li Jeovae xchi'uk ak'o ta ilel slekil avo'onton ta stojolal li avermanoe. Albo ti ak'o xbat no'ox yalbe li moletik ta tsobob-

baile. Mi mu sk'an xbat yalbee, vo'ot me sk'an xbat avalbe. Va'un ja' jech chavak' ta ilel ti tuk' avo'onton ta stojolal li Jeovae xchi'uk ti ak'anoj li avermanoe. Yu'un k'alal cha'iik li moletike, ta slekil me yo'onton tstuk'ibtasik li ermano taje xchi'uk ti xlekub ta mantale (**k'elo Levitiko 5:1; Galatas 6:1**).

it-2 paj. 940 par. 6

Ch'ul

Chonbolometik xchi'uk li k'usitik ts'unbile. Li sba yol vakax, chij xchi'uk tentsun ti naka stote ch'ul ta xil li Jeovae xchi'uk mu'yuk chich' tunesel sventa tojob mulil. Ta xich' ak'el ta matanal xchi'uk ta xich' ak'bel jutebuk li paleetik ti yich'o-jik ch'ultajesele (Nu 18:17-19). Li sba sat k'usitik ts'unbile xchi'uk li diesmoe toj ch'ul ilbil, jech ilbil xtok li milbil matanaletik xchi'uk skotol li matanaletik chich' ak'el ta temploe (Eks 28:38). Skotol taje ch'ul ta xil li Jeovae xchi'uk mu stak' tunesel ta k'usiuk no'ox o ti mu'yuk lek chich' tunesele. Jun sk'elobile ja' ta sventa li mantal ak'bil ta sventa li diesmoe. Mi oy junuk vinik ta xch'ak sventa xak' ta sdiesmo li trigoe pe mi la stsak o yan buch'u te ta sna la stsak sventa stunes yo' spas-o sve'ele, li krixchano taje mu'yuk xa me la xch'un li mantal yak'oj Dios ta sventa li k'usitik ch'ule. Li mantale chal ti sk'an xak'be sutel xk'exole xchi'uk mas 20%, jech xtok sk'an xak' ta matanal jkotuk tot chij ti mu'yuk ipe. K'alal jech chich' pasel taje, ja' sventa xich' tsakel ta venta li k'usitik ch'ul ti ja' yu'un li Jeovae (Le 5:14-16).

23-29 YU'UN NOVIEMBRE

K'USITIK K'UPIL SBA TA VIVLIA | LEVITIKO 6, 7

«Kak'tik ta ilel ti ta jtojtik ta vokole»

w19.11 paj. 22 par. 9

Li k'usitik chak' jchantik li slivroal Levitikoe

⁹ Xcha'tosal k'usi chak' jchantik: chijtun ta stojolal Jeova ta skoj ti ta jk'an ta jtojbetik ta

vokol li slekil yo'ontone. Jk'eltik k'usi yan tsots sk'oplal tspasik to'ox li j-israeetik k'alal chich'ik ta muk' Jeovae: chak'ik milbil matanal sventa jun o'ontonal. Li ta slivroal Levitikoe, chalbe sk'oplal ti xu' xak'ik milbil matanal sventa jun o'ontonal li j-israeetik yo' xak'ik ta ilel ti tsojik ta vokole (Le 7:11-13, 16-18). Mu'yuk subjil cha'i sbaik k'alal chak'ik li milbil matanale, mo'oj, chlok' ta yo'onton stukik ta skoj ti sk'anojik li Jeovae. Va'un, li buch'u chak' li matanale, li yuts' yalale xchi'uk li paleetike ja' tstibeik sbek'tal li chonbolom ti laj yich' ak'el ta matanale. Pe oy k'usi sk'an xak'beik li Jeovae. ¿K'usitik ja' taje?

w00 15/8 paj. 15 par. 15

Matanaletik ti lek laj yil li Diose

¹⁵ Yan matanal ti chich' ak'el ti chlok' ta o'ontonale ja' li milbil matanal sventa jun o'ontonale, te chal ta kapitulo 3 ta Levitiko. Li ta ebreo k'op «jun o'ontonal» xie ma'uk chalbe sk'oplal ti ch'abal k'ope o mu'yuk sa'k'ope. Xi chal jlik livro ti *Studies in the Mosaic Institutions* (Xchanbel sk'oplal li k'usi laj yich' albel Moisesese): «Li ta Vivliae ja' chalbe sk'oplal ti k'u yelan lek xil sbaik xchi'uk li Diose, k'ulejal, jun o'ontonal xchi'uk mu'yubajel». Ja' yu'un cha'a, li matanal chich' ak'el sventa jun o'ontonale ma'uk sventa ti jun ko'ontontik xchi'uk li Diose ti xko'olaj ti ta jlajesbetik li yo'ontone, yu'un ja' sventa jtojbetik ta vokol ti lek xkil jbatik xchi'uk li Diose. Li paleetik xchi'uk li buch'u ta xich' batel li matanale ko'ol ta slajesik mi laj xa ox yak'beik Jeova li ch'ich' xchi'uk li xepu'e (Le 3:17; 7:16-21; 19:5-8). Ja' jun k'ak'al ti toj k'upil sbae, yu'un ko'ol chve'ik li buch'u chak' li matanale, li paleetike xchi'uk li Jeovae ti ja' te chvinaj ti lek xil sbaieke.

w00 15/8 paj. 19 par. 8

Matanaletik ti lek chil Jeova ti ja' sk'upil k'optaele

⁸ ¿K'usi xu' xkaltik ta stojolal li krixchano ti chak' li matanale? Li ta Smantal Moisesese chal ti sk'an ch'abaluk xchopolil o sk'an sakuk li buch'u chnospaj ta stojolal li Jeovae. Mi oy bu ik'ub li jun krixchanoe, ba'yuk sk'an xak' jun matanal sven-

ta mulil yo' lekuk sak ta stojolal li Jeovae, va'un ja' to ta xch'am li matanal chak' ta sventa li jun o'ontonale (Le 5:1-6, 15, 17). ¿Mi chkak'tik venta ti tsots sk'oplal ti sk'an sakutik ta stojolal li Jeovae? Mi ta jk'antik ti ak'o xch'am ti k'u yelan chkich'tik ta muk' Diose, sk'an me jk'eltik k'usi sk'an jpastik sventa jch'untik li mantaletik ti mu'yuk la jch'untike. Sk'an me te xbat jk'antik koltael ti bu yalojbutik Jeovae. Taje ja' me li «moletik ta tsobobbail» xchi'uk li buch'u «k'otem ta milbil matanal sventa jmultik» ti ja' li Jesukristoe (Snt 5:14; 1Jn 2:1, 2).

Jsa'tik lek li k'usitik k'upil sba ta Vivliae

it-1 paj. 970 par. 8

K'ok'

Ta sventa li axibalna xchi'uk li temploe. Laj yich' tunesel k'ok' sventa xich' ich'el ta muk' Jeova li ta axibalnae, ta mas ts'akale jech laj yich' pasel ek li ta temploe. Ta jujun sob xchi'uk k'alal ch'ayem xa ox batel k'ak'ale li bankilal palee sk'an xchik' pom ti bu chchik'ik pome (Eks 30:7, 8). Li mantal laj yak' Diose chal ti sk'an tsanaluk-o li k'ok' li ta skajleb matanale (Le 6:12, 13). Li judaetik ta vo'nee xch'unojik ti ja' la stsanbe sk'ak'al ta sk'elobil ju'elal li skajleb matanal li Diose, ak'o mi ep buch'utik jech xch'unojik, pe mu'yuk bu jech chal li Vivliae. Jech k'ucha'al albat mantaletik ta slikebal li Moisesese, li xnich'nabtak Aarone «sk'an stsanbeik sk'ak'al li skajleb matanale, va'un ak'o yak'beik si'il li k'ok'e», taje ja'o jech sk'an spasik k'alal sk'an to'ox skajanik li milbil matanale (Le 1:7, 8). Ja'o k'alal **laj xa ox** yich' va'anel ta paleetik li Aaron xchi'uk li xnich'nabtake. Ti laj xa ox yich' ak'el li milbil matanal sventa sva'anel paleetike, li Jeovae laj yak' talel k'ok' sventa xchik' li matanale, li k'ok'e xu' van te lik talel li ta jvol tok ti te oy ta sba li axibalnae. Li k'ok' ti ta sk'elobil ju'elal laj yak' Jeovae mu'yuk la xchik' li te'etik ti te kajajtik ta sba li skajleb matanale, yu'un «li k'ok'e lik slajes li chik'bil matanale xchi'uk li jujutuch' xepu'altak ta sba li skajleb matanale». Li k'ok' ti te xlomlun ta skajleb matanale ja' van li

k'ok' laj yak' talel li Diose xchi'uk li k'ok' ti te oy li ta skajleb matanale (Le 8:14–9:24). K'alal laj xa ox spas orasion Salomon sventa xak' ta stojolal Jeova li temploe, li Jeovae laj yak' talel k'ok' ta sk'elobil ju'elal, va'un la xchik' li matanale (2Kr 7:1; k'elo xtok Jue 6:21; 1Re 18:21-39; 1Kr 21:26 ti bu chalbe sk'oplal ti laj yak' talel k'ok' ta sk'elobil ju'elal Jeova sventa xch'am li chik'bil matanaletik ti laj yak' li yajtuneltake).

si paj. 27 par. 15

Slivroal ta Vivlia Numero 3: Levitiko

15 3) Sk'an xich' ak'el matanal sventa mulil mi oy buch'u la sa' smul ti mu yaleluk jech la spase. Ti k'usi chonbolomal sk'an xich' ak'ele, sk'an tsakel ta venta ti buch'u la sa' smule, mi ja' li palee, mi ja' ta skoj skotol li jteklume, mi ja' li jun krixchano ti yich'oj tsots yabtele o buch'uuk no'ox krixchanoal. Li chik'bil matanaletik xchi'uk li matanal sventa jun o'ontonale, ta slekil o'ontonal chich' ak'el ta stojolal jun krixchano, yan li matanal sventa mulile persa sk'an xich' ak'el (4:1-35; 6:24-30).

30 YU'UN NOVIEMBRE- 6 YU'UN DISIEMBRE

K'USITIK K'UPIL SBA TA VIVLIA | LEVITIKO 8, 9

«Sprevail ti chak'butik bendision li Jeovae»

it-1 paj. 1239 par. 5

Sva'anel

Li Moisesse la spokan ta vo' li Aaron xchi'uk li xnich'nabtak ti ja'ik li Nadab, Abiu, Eleasar xchi'uk Itamar (o laj yalbe mantal ti ak'o spok sbaik ta vo'e) li ta perol ta kovre ti te oy ta yamak'il axibalnae, va'un laj yak'be slap li k'u'il sventa li bankilal palee (Nu 3:2, 3). K'alal slapoj xa ox lek li sk'upil k'u'e, li Aarone laj yich' ak'bel li k'u'iletik ti ja' sk'an xal li jeltos stalelaltak xchi'uk li k'usitik laj yich' ak'bel sbaine. Li Moisesse la svijbe aseite li axibalnae, skotol li k'usitik te oy ta yute, li skajleb xchik'obil matanale, li perol ta kovree

xchi'uk skotol li k'usitik yan te chtune. Taje ja' jech laj yich' ch'ultajesel skotol li k'usitik laj kalbetik sk'oplale, va'un ja' xa no'ox laj yich' tunesel sventa xich' ich'el ta muk' li Diose. Ta slajebal xae, li Moisesse la svijbe ta sjol Aaron aseite sventa li buch'u chich' t'ujele (Le 8:6-12; Eks 30:22-33; Sl 133:2).

it-1 paj. 1240 par. 8

Sva'anel

Li ta vxaxakibal k'ak'ale, li paleetik ti lek xa chapalike xchi'uk ti stsakoj xa ox lek yabtelike, laj yak'ik milbil matanaletik sventa li jteklum ti mu'yuk xa laj yich'ik koltael yu'un li Moisesse, taje ja' li matanal sventa xich' ak'el ta perton li j-israeletike. Li jteklume ta xtun yu'unik taje, ma'uk no'ox ta skoj ti jpasmuliletike, yu'un ja' ta skoj ti ja'tik to la spasik jkot ch'iom tot vakax ta oroe, ja' yu'un mu'yuk xa ox lek ilbilik yu'un li Jeovae (Le 9:1-7; Eks 32:1-10). K'alal tsuts yu'unik ta yak'el ta sba velta li matanaletike, li Jeovae laj yak' ta ilel ti lek li k'usi la spasike, yu'un laj yak' talel k'ok' ta sk'elobil ju'elal ti te lik talel li ta jvol tok ti te oy ta sba li axibalnae, va'un ja' la slajes li matanal te ak'bile (Le 9:23, 24).

w19.11 paj. 23 par. 13

Li k'usitik chak' jchantik li slivroal Levitikoe

13 Xchantosal k'usi chak' jchantik: li Jeovae yakal chak'be bendision li s-organisasion ta balumile. Li ta sjabilal 1512 k'alal mu'yuk to'ox talem Jesuse, ja'o laj yich' va'anel ta yok vits Sinai «li ch'ulna pasbil ta nucule [o li axibalnae]» (Eks 40:17). Jk'eltik k'usitik k'ot ta pasel li va' orae. Li Moisesse la slikes jun tsobajel, va'un la stsob sba skotol j-israeletik sventa sk'elik k'u yelan chak'ik ta sba velta milbil matanal li Aaron xchi'uk xnich'nabtak ta skoj ti ja' to laj yich'ik t'ujel sventa x-ochik ta paleale (Le 9:1-5). ¿K'usi la spas Jeova yo' xak' ta ilel ti lek chil li buch'u ja' to laj yich'ik t'ujele? K'alal laj yak'beik bendision jteklum li Moises xchi'uk Aarone, li Jeovae la stak talel k'ok' ta vinajel sventa xchik' ta j-ech'el li matanal ti te ak'bil ta skajlebe (**k'elo Levitiko 9:23, 24**).

Jsa'tik lek li k'usitik k'upil sba ta Vivliae

w14 15/11 paj. 9 par. 6

¿K'u yu'un sk'an ch'ulukutik?

⁶Ti ch-atinik lek li paleetike toj tsots sk'oplal chkiltik li avie. Li k'usi lek chilik li buch'utik chkak'betik chanubtasel ta Vivliae ja' ti lek sak chilik li bu ta jtsob jbatike, ti lek atinemutik batel xchi'uk ti lek chuk'bil li jk'u' jpok'tike. Pe oy k'usi yan tsvules ta joltik ti sk'an sakubtas sbaik li paleetike, ja' ti sk'an sakuk yo'onton li buch'u chmuy batel li «ta vits yu'un li Muc'ul Dio-se», ja' xkaltik, ti chlik yich' ta muk' li melel Dios Jeovae (**k'elo Salmo 24:3, 4; Is 2:2, 3**). Li Jeovae tsk'an ti lekuk sak ko'ontontik xkich'tik ta muk'e, ti lekuk sak li jnopbentike xchi'uk ti lekuk sak li jbek'taltike. Ja' yu'un, sk'an jk'elilan jbatik mi jech oyutik. K'alal ta jk'eltik lek k'u kelantike, te chkak'tik venta mi oy k'usi sk'an jel ta jkuxlejaltik (2Ko 13:5). Jech k'ucha'al li'e, mi oy jun ermano ti tsk'el pornografiae, xu' xi sjak'be sbae: «¿Mi yakal chkak' ta ilel ti ch'ulune?». Mi laj yak' venta ti mu'yuk ch'ule ak'o sk'an koltael sventa xikta spasel li k'usi tsokesvane (Snt 5: 14).

it-2 paj. 416 par. 1

Moises

Li Diose la st'uj Moises sventa xk'ot ta yajk'opojel k'alal la spas trato xchi'uk li Israele, mu'yuk yan krixchano ti jech lek laj yil sbaik xchi'uk Diose, yu'un ja' no'ox Jesukristo ti lek laj yil sbaik xchi'uk li Diose, yu'un ja' la spas li ach' tratoe. Li xch'ich'el chonbolom ti laj yich' ak'el ta matanale ja' la stunes Moises sventa svijbe «li slivroal tratoe» ti ja' sk'oplal Jeova ti ja' la spas li trato xchi'uk li jteklume (taje ja' li moletik ti ja' yajk'opojel li jteklume). Tsots laj yaptabe jteklum li slivroal tratoe, va'un xi la stak'ike: «Ta jpaskutik ta sjunul ko'ontonkutik skotol li k'usi yaloj Jeovae xchi'uk ta jch'unikutik mantal» (Eks 24: 3-8; Ebr 9:19). Ta skoj ti ja' yajk'opojel li Diose, ja' la sk'el ti lekuk xich' meltsanel li axibalnae, ti jechuk xich' pasel k'ucha'al albat yu'un Dios li

k'usitik chtune, ja' la spas xtok sventa xich' va'anel li paleetike, ja' la svijbe aseite li axibalnae xchi'uk li bankilal pale Aarone. Ja' la sk'el k'uxi la spas yabtelik ta sba velta li ach' paleetike (Eks 25-29; Le 8, 9).

